

I DAG

FAMILJUPOLITIKKUR

Svenska kvinnan fær 900 kr. fyr hvørt barnið

TAÐ er ójafnt, hvussu samfelagið tryggjar kvinnurnar, meðan tær ganga við børnum, og tá barnini verða borin í heim. Dansk lóggáva tryggjar øllum kvinnum ókeypis læknaðingarnar, meðan tær ganga við børnum, ókeypis búðahjálpi og hárarfrat mogleikar fyr dagpeningi, tá tær eru heima frá arbeiði, men hetta gildir bara arbeiðarar. Tænastukvinnur fáa hálva lón í 3 mánaðir. Nokur domi frá øðrum lónum:

Týskland	50—75 pst av lónini í 26 vikur.
Italiu	80 pst. av lónini í 22 vikur.
Holland	100 pst. av lónini í

Í Svøríki fáa allar kvinnur hitt sokallaða barnabúðartilskotið, t. v. s., at allar barnakonur fáa utgöldnar 900 kr. fyr hvørt barnið.

FISKIVINNA

STÓRINNFLOTUNINGUR
Á ANDEILSGRUNÐARLAGI

Útgerðina so óðra sum gjørligt er ein hovudsreyt fyr í fiskivinnan kann bera segt: men hetta gerst ikki við smáinkeypum og ofta skilaleysum innflutningi av útgerðarvörum.

VIT høvdu landshandilin, ið lættliga kundi verið umskipaður til ein innflutningsmið-stað av stør- útgerðarvörum, men tjóðveldis-, fólkalokks-, sambands- og sjálv stýrismenn forkomu hesum stovni, teir tóku hann av og legdu tað, ið verið skuldi stórinflutningur í hendurnar á fleiri hundrad smáinn- flytarum, sum aftur eru bundnir av inn- og útlandskum agentum, sum ofta eru bara agentar fyr agentar. HETTA var mistak, ið sviður hjá fiskivinnuni, hjá reidurum og fiski monnum, ið fáu alt ov lítið í út- býti, sum nú fer í lummarnar hjá agentunum; men stórmannavaldið kennir einki mark, tá tað reður um at verja og goða nakrar ein- stakar, samstundis sum fjöldin blóðir fyrri henda kapitalistiska verjupolitikki afturhaldsins.

JAVNAÐARFLOKKURIN hevði í seinastu tingsetu skilabótarpup- skot, sum miðaði imóti at tryggja fiskivinnuna sum best, og har uppi í var eisini uppskott um stórin- flutning av útgerðarvörum, og hetta verður best gjørt, um skipaeigarar

gera tað á andeilsgrundarlag ella beinleiðis við landshandil, ið hevur einkarinnflutning av størutgerð- arvörum.

MEN tað stýrið, vit hava í dag, er afturhaldsstýri av versta slag. Aftur haldspolitikkur «sjálfstýrislands- stýrisins» sviður hart, og hann rakar ikki bert fiskimannin — hitt einstaka fiskimannahæmið — men hann rakar alla fiskivinnuna.

HARÐRENDI toll- og skattapoli- tikkur «sjálfstýrislandstýrisins» verður at kennast aftur í hvørjum lóði í samfelagnum; hann er bæði mersógvandi og áreðisminkandi og eyðrenandi.

HVOR lagna fiskivinnunar verður undir hesum stýri, víta vit ikki; men vissuliga verður tað fiskivinn- an sum í fyrsta lagi skal bera kott- naðin av yvirtokupolitikkinum;

men enn er ikki ein taan einasta yvirtoka framd og ikki eitt tað einasta oyra sett av til yvirtokurnar, og hóast tað hava vit fingið toll, skatt og umsetingargjöld sum á ongun sinni áður.

stýrið, ja, og so skuldi sparast (ella reittari sagt: ítrottaráðgevrin Poul E. Petersen, sum var og er javnað- armaður, skuldi ikki sparast — kosta ítrottini hvat tað kosta vildi). Ítrottaráðgevarastarvðið varð nið- urlagt; hesin okkara einasta al- menni ítrottastovnur varð niður- lagdur — fyrri at spara!!!

Poul E. Petersen varð ríkin úr starvinum; men samstundis vórðu fólkalokksmenn — dýrir fólka- flokksmenn — settir á ymiskar skrivstovur við ovurstórum lónum. Ítrottaráðgevarastarvðið varð av- tikkið!

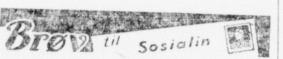
Tað er lutur fólkalokksins í for- oykskum ítrottí!

TOMAR TUNNUR ... Tað verður skrivað so mangt uppundir val, og soleiðis eisini við Tingakrossi. M. a. verður tíkið soleiðis til:

«Skilgilt sást nú, at hesir trigger «sengunguflokkarnir» (javnaðar- sambands- og sjálfstýriss) sum stýrt hava landi okkara, fígga nærri upp at veruleikanum í lvi froyinga á sjógv og landi — í øllum livinum — enn andstøðu- flokkarnir.»

MEN KORTINI — nú hevur sjálv- stýrisflokkurin givið hesum somu monnum, sum eru so ónatjonalir og veruleikafjarir, alt vald á landi. **TOMAR TUNNUR BULDRA MEST!**

LANDSTYRIÐ HEVUR IKKI FOLKID AFTANFYRI SEG

TAÐ kann ikki nekast, at um vit taka seinastu valtolini fram og líta at teimum, so var ein meiraltur av veljarafjöldini aftanfyrri teir flokkar, sum í dag skipa landstýri; men tað er heldur eingin jvi um, at hetta stýrið er skipað uppá skeivar «forutsetningar».

Var veljarafjöldin undan valinum greið yvir hea samanseting, vildi valúrslitini avgjort verið ein stóran mun órvísi.

Hvar tú ert, og hvar tú ferðast, hoyrir tú nærum einmælt, at fólkið kennir seg vonsvíkið og líkast inn á landstýrið, og hesin hugsunnar- háttur vindur uppá seg og tað í stórum serstakliga í seinastuni.

Var nakad mannsevi í tjóðveldi- monnum høvdu teir langt síðan sagt seg úr landstýrinum; men teir eru slíkir litlir, politiskir vesæling- ar, at teir heldur vilja lata seg tveita sum bukk millum seingir av Hásum Djurhuus enn at leggja frá sær og einaferð aftur standa til an svar yvir fyrri Føroya arbeiðar- og fiskimannafjöld.

Arbeiðari.

AT umframt tær umleið 20 milljónir krónurnar, ið danski staturin árliga letur til Føroy- ar, hevur hitt sokallaða «sjálv- stýrislandstýrið» — sum hevur loypt mangan froying upp á vagg av berum hatrí til dan- ska daniseringsgullíð — ligar- til biðið danir um ekk minni enn 60 millj. kr.

AT Erlendur Patursson, sum í trettan ára formanstíð síni í Fø- roya fiskimannafelag, ikki var forur fyrri at veita fiskimon- num EITT EINASTA oyra í lónarvibót, longu 3 mánaðar efrir at hann var komin í lands stýrið, veitti sær sjálvum ein lónarbatu uppá 7600 kr. árliga.

kaampe. På den ariske side havde man for dyre penge købt en del revolvere, håndgranater og dynamit. Håndgranater indsmugledes sammen med kartofler, dynamitten var bundet som bæltet om pigernes sarte, unge kroppe. Et gevær var en sjældenhed. På et loft produ- cerede ghettoen selv, efter en gam- mel kemibog, eksplosive stoffer og kom dem i flasker. Der arbejdedes febrilsk, man ventede en aktion når som helst. I ghettoen var der ikke mange unge mennesker til- bage. Tyskerne havde dræbt dem efterhånden. Man fandt dem lig- gende alle vegne på gader og stræ- der. De, som i egentlig forstand deltog i kampen, udgjorde kun 500 mennesker. Blandt dem var der også folk, der levede på den ariske side, og som smuglede sig ind i ghettoen for at deltage i oprøret. På dette tidspunkt kom der ad omveje et kort brev til Svejs: «Kampen begynder snart, vi har ikke en chance, men vi optager kampen for vor folks værdighed skyld.» Der kom også et brev fra oprørets leder, Mordechaj Anilewitsch, en ung blond student. Før krigen plejede polske studenter at overfalde deres jødiske kolleger, el- ler de overfaldt bare tilfældige jo- der på gaden. Anilewitsch kæmpe- de med sin stok og viste ualmind- lig koldblodighed. Kammeraterne drillede ham: »Hvis du ikke var jøde, var du blevet general.« Han blev altså også general og det for en armé, hvis lige man vist ikke har set før eller siden. (Amerikas unge præsident, Kennedy, forstod, under hvilke vilkår disse men- nesker havde ført deres kamp, da han opfordrede det amerikanske folk til at højtideligholde dagen). I det lille brev fra Anilewitsch stod der: «Min livsopgave er nu afsluttet, oprøret er organiseret».

AT ein tjóðveldismaður segði, at fyrr skuldi Hásum Djurhuus ganga yvir seg sum lík, heldur enn at hann skuldi fáa seg til at sleppa reidurum undan gjaldinum til lónjavningar- grunnin og

AT sami maður var sama nikku- dukka hjá Hásum Djurhuus, sum allir tjóðveldismenninir eru tað.

TAÐ ER VERULEIKI

AT fyrsta stigið hjá «sjálfstýris- landstýrinum» var at biðja danir byggja sjúkrahús í Havn fyrri 34 milljónir krónur og

AT næsta stigið var at senda lag- mannin av landinum at biðja um 24 millj. kr til onnur enda mál.

AT bert fyrri einum hálvum ári við an bannaðu hesir somu menn yvir javnaðar- og sambands- kropparnar, ið vildu forkoma Føroyum við danskum gulli.

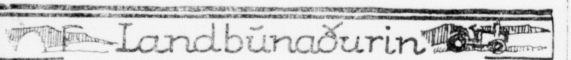
Hús til sølu

Nærri við at venda sær til Magnus Tórshaim, tlf. 1974.

Oprøerne var formeret i 22 grupper, fordelt over hele ghettoen. Tyskerne kom nu pludselig med en erklæring, hvori de forsikrede, at de ikke mere ville foretage nogen aktion. De havde brug for arbej- dere, og de bad jøderne om at være flittige. Man kendte deres forsik- ringe og fortsatte forberedelserne til kampen. Man havde ikke taget fejl. Natten mellem den 18. og 19. april blev ghettoen omringet af gendarmer og af patruljer med for- stærkninger fra SS. Kl. 5 om mor- genen marcherede en række tilin- teigeresbefalinger ind i ghettoen, de stillede op i samme orden som altid, når de skulle begynde en aktion. Efterretningstjenesten var i orden, oprøerne var rede, orden var: Angrib! Den første ild mod ty- skerne blev åbnet på Sammenhoff- gården. Det var et stor overraskelse for dem. Det var ikke et strate- gisk tilbagetog, de foretog, det var simpelthen flugt, vild flugt, og de efterlod talrige døde og såred. Men længere henne på gaden spær- rede den anden kampgruppe dem vejen, så de måtte løbe tilbage, sky- dende vildt til alle sider. I vin- duerne stod kvinder og mænd og skød, kastede bomber, håndgrana- ter og eksplosive flasker ned på dem. I andre gader gik det lige så varmt til. Kampene varede til kl. 12 middag, så var de forsvundet, og der blev stille i ghettoen. Om nat- ten kom de tilbage, og kampene blussede op påny. Spøgen blev dem dog for dyr, så fra nu af kom de kun om dagen medbringende inge- niørsoldater. De gik fra hus til hus og sprængte dem i luften, flyvevåb- nen kastede brandbomber, kampene fortsatte fra det ene brendende hus til det andet, tilsidst var der kun hovedkvarteret. Milie nr. 18, tilba- ge. I bunkerer der var der samlet ca. 100 fra kampgrupperne og 200 civile. Tyskerne borede hul i bun- keren og kastede håndgranater og gasbomber ind i den. Det var ene- ste gang, der blev brugt gas i den frygtelige og lange krig. Her var herrefolket ikke bange for gengæl- delse. En af oprøerne foreslog fæl- les selvråd, noget der ikke var ukendt i den jødiske historie. En- ten man nu ikke ville falde i hæn- derne på Roms legioner eller dræ- bes af middelalderens pøbel. En anden skød først sin mor, inden han tog sig af dage. De andre blev enten dræbt af håndgranater eller blev kvalt af gas. Denne del af kampen varede i otte dage. Dermed var oprøret ikke kvalt. Rester af grupperne levede i ruinerne, og kampene blev fortsat. De omvikle- de deres fødder med klude, dük- kede op i natterne som spøgelser og overfaldt patruljerne. Det va- rede til langt ind i maj måned. Så var ghettoen forvandlet til en bun- ke murbrokker. Der var ingen huse ingen gader, ingen veje, kun svedne murbrokker var tilbage.

MEN TYSKERNE VAR NERVOSE

SS-GENERALEN Jürgen Stropp, der den 17. april blev sendt til Warszawa for at likvidere ghetto- en, har i sine indberetninger til Berlin — som senere blev fremlagt ved den internationale domstol i Nürnberg — oplyst, at de tyske tab ved kampene var 1056. En polsk officer, der i 1944 nåede til London fortalte, at tyskerne i disse dage så særdeles nervøse og bange ud. I al deres indskrenkethed var de dog klar over, at de — selv om det lykkedes dem at få bugt med op- røerne — i kampen mod væbentse og udmærkede mennesker havde lidt et forsmædeligt nederlag.

DIÓRAHALDIÐ Í LANDBÚNAÐINUM

UNDIR teimum núverandi við- urskiptum er sjálvandi av- markað, hvussu stórt seyðafal Føroyar kunnu bera, og hvat neytahaldinum viðv. hevur í mong ár eingin framgongd ver- ið — heldur hin vegin.

Føroyskur landbúnaður hevur verið illa fyrri, tí ilögurnar hava einki munad. Stórri iløgupeningin, og broytin av okkara landbúnaðar- skipan er treytin fyrri sonnum fram- burði í okkara landbrúki — treytin fyrri ektum diórahaldið, bæði í nogd og góðsku.

Vit skulu her endurgeva, hvussu stóðan var viðv. diórahaldinum, tá landbúnaðarteljing fór fram í de- sember 1952:

Seyðir	66.696
Skurður í 1952	34.974
Neyt	3.298
Av hesum mjólkineyt	2.462
Ross	345

Grísar	5
Geitir	3
Hosn	29.437
Gas	2.069

Fólkalokkspolitikkur — LANDSPOLITIKKUR

EINGIN flokkur í Føroyum hevur roynt at spenna bein fyrri Føroya iðrottina sum fólka- flokkurin.

TAÐ var eynast at vinna so langt ávegis ítrottataliga, at hitt almenna hevði skipað ráðgevingarstovn fyrri ítrottini og sett og lónað ítrotta- ráðgevara, sum gjordi avrevsverk fyrri ítrottina, hvat ikki minst nóg- var smábýgdur, ið vóru illa fyrri ítrottataliga, kunnu fáa við um. So kom fólkalokkurin í lands-